

Název projektu: Soudní dohled jako alternativní nástroj ochrany dětí

Registrační číslo: CZ.03.03.01/00/23_057/0004794

Období realizace: 1.1.2025 – 30.6.2026

Zdroj dotace

Program: Operační program zaměstnanost plus

Prioritní osa: Sociální inovace

Financování

Výše dotace: 3 425 301,60 Kč

Podíl z Evropské unie: 95 % (3 254 036,52 Kč)

Podíl ze stát. rozpočtu: 5 % (171 265,08 Kč)

Popis projektu

Cíl projektu:

Cílem projektu je zlepšení koordinace soudů s institucemi, které se spolupodílí nad výkonem soudních dohledů, které jsou ze své podstaty nedobrovolné instituty zasahující do soukromého a rodinného života dotčených osob, s důrazem na aktivní participaci rodičů a dětí. Takto pojatý soudní dohled se může stát funkčním prostředkem podpory rodin a ochrany dětí v rámci justičního systému.

Klíčové aktivity projektu:

KA_1 - Zjišťování potřeb a prohlubování znalostí problému (nařizování a výkon soudního dohledu)

Popis klíčové aktivity:

V této KA využijeme odborné zkušenosti z předcházejících projektů Justiční akademie, které byly zaměřené na systémové změny v justici (změny v organizaci práce – soudní minitýmy, Cochemská praxe při řešení rozvodových sporů, zavádění pozice soudních sociálních pracovníků). V práci s jednotlivými IT pilotními soudy (soudní tým – soudce, asistent soudce, vyšší soudní úředník, soudní sociální pracovník, soudní vykonavatel, management soudu), OSPOD (výkon ochrany dětí, kolizní opatrovnictví), poskytovatelé odborné pomoci (sociální a komunitní služby, školy/školky, zdravotníci, doprovodné pěstounské organizace) budeme využívat empatické rozhovory a fokusní skupiny. Účastníky řízení /klienty/, tzn. rodiče, děti, jichž se soudní dohledy týkají, budeme, vzhledem k důvěrným informacím zapojovat zejména formou anonymního dotazování prostřednictvím jiných subjektů (zejména poskytovatelů odborné pomoci a právních zástupců). Budou-li mít klienti zájem o přímou spolupráci zrealizujeme rozhovory i s nimi. Dále budeme analyzovat statistická data týkajících

se dohledů v daném regionu (počet dětí, jejich věková struktura, důvody nařízení soudního dohledu, délka trvání, participující subjekty aj.). Analýzu a interpretaci získaných informací doplníme o metodu pozorování procesu ustanovování soudního dohledu za pomoci tvorby „cestovní mapy účastníka řízení“. Tzn. přesný popis standardního postupu toho kdy, kde, s kým a jak se dítě/rodič (klient) setkává v průběhu řízení o nařízení soudního dohledu. V rámci řešerše odborné literatury a konzultace se zahraničními mentory se zaměříme především na to, jak se změny podařilo realizovat v zemích, které transformovali soudní dohledy v souladu s principy problem solving justice (NY, Kanada, FDAC Velká Británie). Na základě analýzy a interpretace získaných informací budeme společně s designerem navrhovat proces změny a prototypy, které budeme testovat v dalších KA.

Název klíčové aktivity: KA 2 – Testování možných řešení problému (nařizování a výkon soudního dohledu)

Popis klíčové aktivity:

Na základě zjištění z KA 1 vybereme spolu s designerem změny konkrétní decision making nástroje pro jednotlivé typy dohledů. Snahou bude, aby každý okresní IT ověřil použití těchto nástrojů v různých situacích (např. dítě v domácí prostředí, dítě v náhradním výchovném prostředí). Inspirací jsou pro nás zahraniční decision-making postupy využívané při stanovování a monitorování soudních dohledů (problem-solving soudy NY, Kanada, FDAC soudy Velké Británie). Tyto nástroje a metody budeme upravovat pro českou praxi, testovat prototypy a vyhodnocovat nutné modifikace. K realizaci KA2 mimo jiné využijeme i společné setkání všech 4 pilotních interdisciplinárních týmů a realizačního týmů, konzultantů a mentorů. V rámci tohoto setkání budou představeny decision making postupy a nástroje, které mohou sloužit k definování cílů soudních dohledů (s ohledem na příčiny obtíží) a jejich monitorování. Zásadním prvkem všech pomůcek je důraz na využívání reálné aktivní participace účastníků řízení (včetně dětí) – tzn. zjišťování percepce, motivace, obav i očekávání, aktivizaci vnitřních a vnějších zdrojů změny. Setkání budou rovněž sloužit ke vzájemnému sdílení praxe (procesní, personální, obsahové atp.). V rámci realizace KA 2 budeme postupovat v souladu s pravidly projektového řízení (ideace, prioritizace, vytváření a testování prototypů). Podpora zavádění nových postupů bude realizována prostřednictvím mentoringu, vzájemných následů, sdílení dobré praxe, intervize a case review. Testování se bude týkat jak konkrétních nástrojů a pomůcek, tak i postupů, jak je zavádět do praxe. KA 2 bude navazovat na realizaci KA 1 a využívat KA 3 (interdisciplinární spolupráce), která bude realizována průřezově po celou dobu projektu.

Název klíčové aktivity: KA 3 – Navázání spolupráce s dalšími aktéry (nařizování a výkon soudních dohledů)

Popis klíčové aktivity:

Spolupráce RT JA s relevantními aktéry bude sloužit k možnému šíření zjištění vyplývající z práce okresních IT a potenciálu systémových změn. RT JA bude podporovat a analyzovat práci pilotních IT sestavených okolo příslušných okresních soudů. Tak, aby uměly vyhledávat a síťovat další regionální partnery, které mohou využít při stanovování a monitoringu soudního dohledu (včetně poskytovatelů odborné pomoci, komunitních služeb, regionálních odborných platforem). Důležité je, aby práce s regionálními partnery nebyla jen ad hoc aktivitou, ale aby se „soudy“ naučily tyto kontakty transformovat v trvalý, funkční interdisciplinární tým pro řešení veřejnoprávní ochrany dětí v daném okrese. Takto sestavené interdisciplinární týmy se budou podílet na realizaci celého projektu. Od vzájemného vyjasnění znalostí, očekávání a spolupráce, po společný vývoj, úpravy a tvorbu řešení, včetně vyhodnocování prototypů a průběžných řešení. Byť IT budou sestavovány „okolo“ okresních soudů, budeme se soustředit na to, aby všichni aktéři měli otevřený prostor a rovnocennou pozici v

týmu. Systematická práce RT JA by měla podpořit budování funkčních kooperujících vztahů a posílení důvěry ve vzájemné kompetence a možnosti spolupráce. RT JA má s tímto zkušenosti nabyté během projektu „Podpora zranitelných osob“ a dalších. Realizační tým JA bude souběžně navazovat spolupráci s relevantními partnery na celorepublikové úrovni, která je předpokladem budoucích systémových změn. Jedná se zejména o spolupráci s Ministerstvem spravedlnosti (odbor analýz), Kanceláří veřejného ochránce práv (případně budoucího dětského ombudsmana), Kanceláří zmocněnce vlády. V rámci obou úrovní mezioborové a mezirezortní spolupráce bude průběžně pracováno na vývoji, úpravách a tvorbě řešení, včetně evaluace a vyhodnocování. Důležité bude sdílení výstupů a zkušenost mezi relevantními partnery na regionální a celorepublikové úrovni (viz KPZ kapitola 3.4.).